

ผลการสำรวจทัศนคติของประชาชน ต่อแนวนโยบายอินเทอร์เน็ตของประเทศไทย โดย โครงการ My Computer Law

แบบสำรวจทัศนคติของประชาชนต่อการกำหนดนโยบายด้านสภาพแวดล้อมอินเทอร์เน็ตของไทย จัดทำโดยโครงการ My Computer Law ซึ่งมาจากความร่วมมือระหว่าง เครือข่ายพลเมืองเน็ต (Thai Netizen Network) องค์กรแอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล ประเทศไทย (Amnesty International Thailand) และโครงการอินเทอร์เน็ตเพื่อกฎหมายประชาชน (iLaw) ภายใต้การสนับสนุนของมูลนิธิไฮน์ริค เบิลล์

ประเด็นคำถามในแบบสอบถามคัดเลือกมาจากข้อถกเถียงในสังคมไทยที่มีต่อแนวนโยบายด้านอินเทอร์เน็ต โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับพ.ร.บ.ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550

กลุ่มเป้าหมาย

แบบสำรวจนี้จัดทำขึ้นกับกลุ่มเป้าหมาย 1,500 ราย เป็นชาย 806 ราย หญิง 670 ราย และไม่ระบุ 24 ราย อายุเฉลี่ยผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ที่ 22 ปี และเพื่อให้ได้คำตอบที่หลากหลาย แบบสอบถามนี้จึงสำรวจกับกลุ่มเป้าหมายทั้งผ่านช่องทางออนไลน์และออฟไลน์ จำแนกเป็น

- 1) กลุ่ม A แบบสอบถามออนไลน์ โดยเผยแพร่แบบสอบถามผ่านหน้าเว็บ My Computer Law และหน้าเฟซบุ๊ก มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 750 ราย เป็นชาย 471 ราย เป็นหญิง 270 ราย และไม่ระบุ 9 ราย ผู้ตอบแบบสอบถามมีอายุเฉลี่ย 34 ปี
- 2) กลุ่ม B แบบสอบถามออฟไลน์ โดยเผยแพร่แบบสอบถามในมหาวิทยาลัยต่างๆ ในจังหวัดเชียงใหม่ อุบลราชธานี ชลบุรี ฯลฯ มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 750 ราย เป็นชาย 381 ราย เป็นหญิง 356 ราย ไม่ระบุ 13 ราย ผู้ตอบแบบสอบถามมีอายุเฉลี่ย 18 ปี

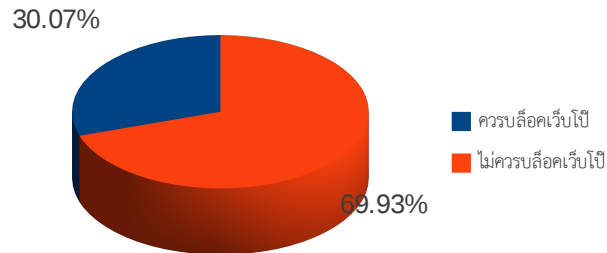
ผลสำรวจ

แบบสอบถามนี้มีทั้งหมด 6 คำถาม เรียงลำดับจากคำถามที่ใกล้ตัวไปยังคำถามที่ซับซ้อนและเกี่ยวข้องกับการกำหนดนโยบายและกฎหมาย

แบบสำรวจทัศนคติประชาชนต่อแนวนโยบายอินเทอร์เน็ต จัดทำขึ้นในปี 2544 โดยโครงการ My Computer Law ซึ่งมาจากความร่วมมือระหว่าง เครือข่ายพลเมืองเน็ต (Thai Netizen Network) องค์กรแอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล ประเทศไทย (Amnesty International Thailand) และ iLaw ภายใต้การสนับสนุนของมูลนิธิ ไฮน์ริค เบิลล์ (Heinrich Böll Stiftung)

1. ควรบล็อกเว็บไซต์หรือไม่

เนื้อหาลามกในสื่อต่างๆ เป็นประเด็นสำคัญที่รัฐมักมีความกังวลว่าเยาวชนจะเข้าถึงข้อมูลที่ไม่เหมาะสม รัฐในฐานะผู้ดูแลรักษาแนวทางดูแลควบคุมเนื้อหาลามกดังที่ปรากฏอยู่ในกฎหมายหลายฉบับ รวมถึงพ.ร.บ.คอมพิวเตอร์ คำถามนี้จึงมุ่งถามทัศนคติประชาชนว่า ควรปิดกั้นเว็บไซต์ลามกหรือไม่

ผลสำรวจพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ จำนวนร้อยละ 69.93 เห็นว่าไม่ควรบล็อกเว็บไซต์ โดยส่วนใหญ่เห็นว่าควรจำกัดการเข้าถึงเฉพาะกรณีภาพโป๊เด็ก หรือให้มีการกำหนดอายุผู้ชมที่เหมาะสม

ควรบล็อกเว็บไซต์หรือไม่	กลุ่ม A		กลุ่ม B		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ควรบล็อกเว็บไซต์	117	15.60	334	44.53	451	30.07
ไม่ควรบล็อก แต่ห้ามภาพโป๊เด็ก และกำหนดอายุผู้ชมที่เหมาะสม	457	60.93	291	38.80	748	49.87
ไม่ควรบล็อก แต่ควรมีเงื่อนไขบางอย่าง	92	12.27	59	7.87	151	10.07
ไม่ควรบล็อกเว็บไซต์เลย	84	11.20	66	8.80	150	10.00
รวม	750	100	750	100	1500	100

นอกจากนี้ กลุ่มตัวอย่างจำนวนหนึ่งเห็นว่า ไม่ควรปิดกั้นเว็บไซต์แต่ควรกำหนดเงื่อนไขบางอย่าง เช่น มีข้อความแจ้งเตือนก่อนเข้าถึงเว็บไซต์ต่างๆ ว่า เว็บไซต์ที่กำลังจะเข้านั้นมีเนื้อหาเหมาะสมสำหรับผู้ใหญ่ อาจมีเนื้อหารุนแรง หรือแจ้งอายุผู้ชมที่เหมาะสมกับเว็บไซต์

ทั้งนี้ ผู้ที่ตอบว่าไม่เห็นด้วยกับการบล็อกเว็บไซต์จำนวนหนึ่ง คำนึงถึงความปลอดภัยของเนื้อหาที่ไม่เหมาะสมเช่นกัน แต่เห็นว่าเป็นเรื่องยากที่จะปิดกั้นอินเทอร์เน็ตให้ได้ผล ขณะที่การลงทะเบียนเพื่อควบคุมอายุก็ไม่สามารถทำได้จริงในทางปฏิบัติ จึงมีข้อเสนอว่าควรทำให้การเข้าเว็บไซต์มีขั้นตอนที่มากขึ้น เช่น ให้ใส่รายละเอียดส่วนตัวเช่นวันเดือน

ปีเกิด เลขบัตรประชาชน

มีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนหนึ่งเสนอว่า ทางแก้หนึ่งคือการทำให้เว็บไซต์ถูกกฎหมาย และเว็บต่างๆ เหล่านี้ควรจดทะเบียนการค้า โดยเว็บไซต์ที่ได้รายได้จากเนื้อหาลามกควรมีส่วนพัฒนาการศึกษาและให้ความรู้ทางเพศ โดยใช้กลไกเรื่องรายได้และการจัดเก็บภาษีเป็นตัวควบคุม

นอกจากนี้ มีผู้เสนอด้วยว่า แทนที่จะกำหนดอายุผู้ชมซึ่งในทางปฏิบัติอาจควบคุมลำบากนั้น เว็บลามกน่าจะมีคำถามเกี่ยวกับเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัย เพื่อให้ผู้ใช้เลือกตอบก่อนเข้าชมเว็บ

2. ข้อความลักษณะใดควรถูกเซ็นเซอร์ในอินเทอร์เน็ต

คำถามนี้สอบถามทัศนคติประชาชนว่าเนื้อหาลักษณะใดที่เห็นว่าควรปิดกั้น ผลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างกลุ่ม A (ออนไลน์) และกลุ่ม B (ออฟไลน์) ไม่ตรงกัน ดังนี้

กลุ่มตัวอย่างจากแบบสอบถามออนไลน์ร้อยละ 24 เห็นว่าไม่ต้องปิดกั้นอินเทอร์เน็ต ให้ประชาชนใช้วิจารณญาณเอง

สำหรับผู้เห็นว่า อินเทอร์เน็ตยังมีเนื้อหาที่ควรเซ็นเซอร์นั้น ลักษณะของข้อความที่เห็นว่าควรปิดกั้น ลำดับความสำคัญเป็นดังนี้

อันดับ 1 คือ ข้อความที่ชักจูงหรือยุยงให้คนใช้ความรุนแรงต่อกัน (252)

อันดับ 2 คือ ข้อความที่ว่ากล่าวบุคคลด้วยเรื่องทางเพศ สีผิว ชนชั้น (391)

อันดับ 3 คือ ข้อความที่หมิ่นประมาทผู้อื่นให้เสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น ถูกเกลียดชัง (309)

อันดับ 4 คือ ข้อความที่ขัดต่อความมั่นคงของรัฐ และศีลธรรมอันดีของประชาชน (261)

อันดับ 5 คือ ข้อความที่ว่ากล่าวบุคคลด้วยคำหยาบคาย (210)

ด้านกลุ่มตัวอย่างจากแบบสอบถามออฟไลน์ร้อยละ 14.8 เห็นว่า ไม่ต้องปิดกั้นอินเทอร์เน็ต ให้ประชาชนใช้วิจารณญาณเอง

สำหรับผู้เห็นว่า อินเทอร์เน็ตยังมีเนื้อหาที่ควรเซ็นเซอร์นั้น ลักษณะของข้อความที่เห็นว่าควรปิดกั้น ลำดับความสำคัญเป็นดังนี้

อันดับ 1 คือ ข้อความที่หมิ่นประมาทผู้อื่นให้เสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น ถูกเกลียดชัง (249)

อันดับ 2 คือ ข้อความที่ว่ากล่าวบุคคลด้วยคำหยาบคาย (217)

อันดับ 3 คือ ข้อความที่ชักจูงหรือยุยงให้คนใช้ความรุนแรงต่อกัน (199)

อันดับ 4 คือ ข้อความที่ขัดต่อความมั่นคงของรัฐ และศีลธรรมอันดีของประชาชน (165)

อันดับ 5 คือ ข้อความที่ว่ากล่าวบุคคลด้วยเรื่องทางเพศ สีผิว ชนชั้น (155)

ข้อความลักษณะใดที่ควรถูกเซ็นเซอร์	กลุ่ม A	กลุ่ม B	รวม
ข้อความที่ว่ากล่าวบุคคลด้วยคำหยาบคาย	210	217	427
ข้อความที่หมิ่นประมาทผู้อื่นให้เสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น ถูกเกลียดชัง	309	249	748
ข้อความที่ว่ากล่าวบุคคลด้วยเรื่องทางเพศ สีผิว ชนชั้น	391	155	577
ข้อความที่ขัดต่อความมั่นคงของรัฐ และศีลธรรมอันดีของประชาชน	261	165	527
ข้อความที่ชักจูงหรือยุยงให้คนใช้ความรุนแรงต่อกัน	448	199	711
ไม่ต้องปิดกั้น ประชาชนใช้วิจารณญาณเอง	178	110	288

3. ความผิดฐานเจาะระบบโดยมิชอบ ควรเป็นความผิดที่ยอมความได้หรือไม่

เนื่องจากในพ.ร.บ.คอมพิวเตอร์ปัจจุบัน บางมาตรากำหนดให้เป็นความผิดที่ยอมความได้ ขณะที่บางมาตราซึ่งเป็นส่วนใหญ่ในกฎหมายได้กำหนดให้เป็นความผิดที่ยอมความไม่ได้ ประกอบกับในทางปฏิบัติพบว่าการฟ้องคดีพ.ร.บ.คอมพิวเตอร์ มีทั้งที่ใช้ในความขัดแย้งส่วนตัว ซึ่งบางกรณีที่เป็นคู่ความไม่ยอมเอาความต่อแล้วแต่ก็ไม่สามารถยุติคดีได้ เนื่องจากการเจาะระบบนั้นเกิดความเสียหายต่อเฉพาะบุคคล ความสงบเรียบร้อยของสาธารณะไม่ได้เสียหายด้วยแต่ก็อาจเป็นการกระทำร้ายแรงที่กระทบต่อความรู้สึกปลอดภัยของประชาชนทั่วไปเช่นกัน

คำถามนี้จึงมุ่งถามทัศนคติว่า เห็นว่าความผิดฐานเจาะระบบนั้นควรถูกกำหนดให้เป็นเรื่องเฉพาะส่วนบุคคลที่ยอมความได้หรือเป็นเรื่องของสาธารณะที่ยอมความไม่ได้ หากเห็นว่าเป็นความผิดที่ยอมความไม่ได้นั้นจะมาจากเจตนารมณ์ใด ระหว่างความเห็นที่ว่าการเจาะระบบนั้นเป็นความผิดร้ายแรงในตัวเอง หรือพิจารณาจากผลกระทบต่อสังคมในภาพรวม

ผลการสำรวจชี้ว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ร้อยละ 45.40 เห็นว่าการเจาะระบบกระทบต่อความรู้สึกปลอดภัยของคนจำนวนมาก จึงควรกำหนดเป็นความผิดที่ยอมความไม่ได้ ขณะที่ร้อยละ 24.40 เห็นว่าการเจาะระบบเป็นความผิดที่ยอมความไม่ได้เพราะเป็นการกระทำร้ายแรง ด้านร้อยละ 30.20 เห็นว่าเป็นเรื่องที่ยอมความได้เพราะเป็นการกระทำที่ส่งผลกระทบต่อเฉพาะกลุ่ม

ความผิดฐานเจาะระบบโดยมิชอบ ควรเป็น ความผิดที่ยอมความได้หรือไม่	กลุ่ม A		กลุ่ม B		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ยอมความได้ เพราะการกระทำนั้นส่งผลกระทบต่อคนเฉพาะกลุ่ม	290	38.67	163	21.73	453	30.20
ยอมความไม่ได้ เพราะกระทบความรู้สึก ปลอดภัยของคนจำนวนมาก	352	46.93	329	43.87	681	45.40
ยอมความไม่ได้ เพราะเป็นความผิดร้ายแรง รัฐควรเข้ามาดำเนินการ	108	14.40	258	34.40	366	24.40
รวม	750	100	750	100	1500	100

4. การครอบครองโปรแกรม / อุปกรณ์ที่มีศักยภาพในการนำไปทำความผิดได้ ควรมีความผิดหรือไม่

คำถามนี้สืบเนื่องมาจากแนวคิดที่กระทรวงไอซีทีจะปรับแก้พ.ร.บ.ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ โดยอาจเพิ่มมาตราที่กำหนดว่า การครอบครองโปรแกรมที่อาจนำไปกระทำความผิดได้จะมีความผิดตามกฎหมาย

ผลสำรวจจากกลุ่มตัวอย่างออนไลน์และออฟไลน์มีความแตกต่างกันอย่างมาก กล่าวคือ กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามจากออนไลน์ส่วนใหญ่ร้อยละ 71.87 เห็นว่าไม่ควรมีความผิด ขณะที่ผู้ตอบแบบสอบถามจากออฟไลน์ร้อยละ 75.07 เห็นว่าควรมีความผิด

การครอบครองโปรแกรมหรืออุปกรณ์ที่มี ศักยภาพนำไปทำความผิดได้ ควรมีความผิด หรือไม่	กลุ่ม A		กลุ่ม B		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ควรมีความผิด	101	13.47	342	<u>45.60</u>	443	29.53
ควรมีความผิด แต่ควรมีข้อยกเว้นสำหรับกรณี ที่จำเป็น	110	14.67	221	<u>29.47</u>	331	22.07
ไม่ควรมีความผิด เพราะยังไม่ได้ลงมือกระทำ ความผิด แค่มัวเฝ้าเฉยๆ	425	<u>56.67</u>	165	22.00	590	39.33
ไม่ควรมีความผิด เพราะเหตุผลอื่น (โปรตระกูล ในหน้าถัดไป)	114	<u>15.20</u>	22	2.93	136	9.07
รวม	750	100	750	100	1500	100

แบบสำรวจทัศนคติประชาชนต่อแนวนโยบายอินเทอร์เน็ต จัดทำขึ้นในปี 2544 โดยโครงการ My Computer Law ซึ่งมาจากความร่วมมือระหว่างเครือข่ายพลเมืองเน็ต (Thai Netizen Network) องค์กรแอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล ประเทศไทย (Amnesty International Thailand) และ iLaw ภายใต้การสนับสนุนของมูลนิธิ ไฮน์ริค เบิลล์ (Heinrich Böll Stiftung)

ผู้ตอบแบบสอบถามที่ให้ความเห็นว่า ไม่ควรกำหนดให้การครอบครองโปรแกรมที่อาจนำไปกระทำความผิดได้ เป็นความผิด เพราะบางครั้งโปรแกรมต่างๆ มาอยู่ในเครื่องโดยที่เจ้าของเครื่องอาจไม่รู้ตัว

กลุ่มสำรวจหลายคนเปรียบเรื่องนี้ว่า เหมือนมีมิดไว้ในบ้าน มันอาจมีศักยภาพฆ่าคนได้ แต่ที่จริงเจ้าของมิดมีไว้ใช้เพื่อทำอาหาร เช่นเดียวกัน การครอบครองโปรแกรมก็อาจมีไว้เพื่อหลายวัตถุประสงค์ เช่น เพื่อการศึกษา เพื่อทดสอบระบบ ดังนั้นการจะกำหนดให้มีความผิดหรือไม่จึงควรต้องดูที่เจตนา トラบใดที่อุปกรณ์เหล่านั้นยังไม่ถูกนำไปกระทำความผิดถือว่าอุปกรณ์เหล่านั้นยังไม่เป็นอาวุธในการใช้กระทำความผิด

"โปรแกรมทุกโปรแกรมเหมือนดาบสองคม แล้วแต่ว่าคนจะนำไปใช้ทำอะไร มีโอกาสที่จะทำความผิดหมดหลายเทคโนโลยี เช่น เทคโนโลยี Torrent (ที่เป็นที่มาของ Bittorrent ที่ผู้คนมักมองว่าใช้แต่การละเมิดลิขสิทธิ์) ไม่ได้เป็นเทคโนโลยีที่ผิดกฎหมาย เป็นเพียงเทคโนโลยีการรับ-ส่ง แบ่งปัน ข้อมูลเฉยๆ ซึ่งข้อมูลนั้นอาจมีหรือไม่มีลิขสิทธิ์ก็ได้" ตัวอย่างความเห็นหนึ่ง

"การมีครอบครองไว้ไม่ได้หมายความว่าบุคคลที่ครอบครองจะต้องนำไปกระทำความผิดเสมอ และการครอบครองก็อยู่ห่างไกลจากการกระทำความผิดมาก และบางครั้งอาจครอบครองเพื่อการศึกษาไว้ป้องกันระบบของตนเองแค่นั้นก็ได้"

ขณะที่กลุ่มหนึ่งเปรียบเทียบว่า การครอบครองโปรแกรมฯ ก็เหมือนการครอบครอง "มิด" จึงไม่ควรกำหนดให้เป็นความผิด อีกกลุ่มมองว่า ควรกำหนดเป็นความผิด เพราะมันเหมือนมี "ปืน" ในครอบครอง

กลุ่มสำรวจที่เห็นว่าการกระทำนี้ควรมีความผิดแต่ควรมีข้อยกเว้นนั้น ให้ข้อเสนอเพิ่มเติมว่า ควรจัดกลุ่มเฉพาะว่าใครบ้างสามารถครอบครองโปรแกรมเหล่านี้ได้ เช่น บุคลากรที่ต้องจัดการเรียนการสอน บริษัทผู้สร้างระบบ ตำรวจ ฯลฯ และมีผู้เสนอว่า ควรมีการขึ้นทะเบียนผู้ครอบครองโปรแกรม คล้ายการขึ้นทะเบียนปืน

นอกจากนี้ มีความเห็นที่เสนอว่า ควรกำหนดความผิดกรณีที่ใช้โปรแกรมเหล่านั้นต่างไปจากเงื่อนไขที่บริษัทผู้สร้างโปรแกรมกำหนดไว้

5. การโพสต์ข้อความหมิ่นประมาทบุคคลในโลกออนไลน์ ควรมีความผิดตามกฎหมายใด

เนื่องจากอินเทอร์เน็ตเป็นพื้นที่ที่ประชาชนทั่วไปมีอำนาจในการเป็นผู้ส่งสารด้วยตัวเองได้ เสรีภาพนี้ทำให้คนจำนวนหนึ่งรู้สึกว่าการโพสต์ข้อความหมิ่นประมาทในโลกออนไลน์เป็นพื้นที่อันตราย เพราะเป็นการง่ายที่ผู้คนสามารถเผยแพร่โฆษณาเนื้อหาที่อาจทำให้ผู้อื่นถูกดูหมิ่นหรือทำให้เสียชื่อเสียง

กฎหมายไทยมีประมวลกฎหมายอาญามาตรา 326 และมาตรา 328 ที่ครอบคลุมความผิดฐานหมิ่นประมาทและหมิ่นประมาทด้วยการโฆษณาเอาไว้แล้ว แต่ที่ผ่านมามีการประกาศใช้ พ.ร.บ.ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ มีคดีจำนวนมากที่เกิดจากข้อพิพาทด้วยการหมิ่นประมาทต่อกัน แล้วสั่งฟ้องด้วยมาตรา 14

(1) ของพ.ร.บ.คอมพิวเตอรื

ทั้งนี้ โดยทั่วไป การกระทำที่เป็นการกระทำครั้งเดียวแต่ผิดกฎหมายหลายบท มักผิดต่อกฎหมายหลายบทที่มีองค์ประกอบแตกต่างกัน หรือกฎหมายหลายบทซึ่งมีวัตถุประสงค์มุ่งคุ้มครองหลายสิ่งต่างกัน ดังนั้นการกระทำครั้งเดียวจึงอาจผิดต่อกฎหมายหลายบทได้ แต่กรณีของการหมิ่นประมาทนี้อาจเรียกได้ว่าเป็นการกระทำผิดเดิมที่เปลี่ยนสถานที่มาเกิดขึ้นในโลกออนไลน์ ที่ผ่านมามีการฟ้องคดีหมิ่นประมาทในพื้นที่ออนไลน์จึงจะตั้งข้อหาทั้งประมวลกฎหมายอาญาและพ.ร.บ.คอมพิวเตอรื ประกอบกัน หากศาลตัดสินว่าเป็นความผิด ก็ต้องรับโทษตามพ.ร.บ.คอมพิวเตอรื มาตรา 14 (1) ซึ่งมีโทษจำคุกสูงสุดถึงห้าปี มากกว่าโทษจำคุกที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายอาญา

แบบสอบถามนี้จึงถามความเห็นประชาชนทั่วไปว่ามองว่าการหมิ่นประมาทในโลกออนไลน์มีความแตกต่างกับการหมิ่นประมาททั่วไป จนทำให้ต้องกำหนดความผิดไว้ในพ.ร.บ.คอมพิวเตอรืด้วยหรือไม่

การโพสต์ข้อความหมิ่นประมาทบุคคลในโลกออนไลน์ ควรมีความผิดตามกฎหมายใด	กลุ่ม A		กลุ่ม B		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ความผิดตามพ.ร.บ.ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์	94	12.53	211	28.13	305	20.33
ความผิดฐานหมิ่นประมาทตามประมวลกฎหมายอาญาที่ใช้กันอยู่ตามปกติ	359	47.87	283	37.73	642	42.80
ควรมีความผิดทั้งในกฎหมายทั้งสองฉบับ	251	33.47	244	32.53	495	33.00
ข้อเสนออื่นๆ	46	6.13	12	1.60	58	3.87
รวม	750	100	750	100	1500	100

ผลแบบสอบถามปรากฏว่า กลุ่มสำรวจร้อยละ 42.80 เห็นว่าควรใช้ประมวลกฎหมายอาญา รองลงมาร้อยละ 33 เห็นว่าควรให้เป็นความผิดทั้งในประมวลกฎหมายอาญาและพ.ร.บ.คอมพิวเตอรื

มีข้อเสนออื่นๆ ที่ผู้ตอบแบบสอบถามให้ไว้ เช่น เห็นว่าการหมิ่นประมาทไม่ควรเป็นความผิดอาญา ให้เป็นเพียงความผิดทางแพ่งก็พอ บ้างเห็นว่าควรปรับแก้ประมวลกฎหมายอาญาโดยเพิ่มเรื่องการหมิ่นประมาทผ่านสื่อออนไลน์เพราะอาจเกิดผลกระทบกว้างกว่าการหมิ่นประมาทผ่านวาจา

6. เว็บมาสเตอร์หรือเจ้าของเว็บ ควรรับผิดชอบต่อเนื้อหาที่มีผู้อื่นมาโพสต์ในระดับใด

คำถามนี้ถามถึงภาระการรับผิดชอบของตัวกลางผู้ให้บริการ อย่างเช่นเจ้าของเว็บไซต์หรือเว็บมาสเตอร์ ประเด็นนี้อาจค่อนข้างยากและไกลตัวสำหรับผู้ใช้อินเทอร์เน็ตทั่วไป แต่ในความเป็นจริง “ตัวกลาง-ผู้ให้บริการ” เป็นข้อต่อสำคัญมากที่ช่วยกำหนดศักยภาพสร้างการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร และเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น

กฎหมายปัจจุบันกำหนดว่า หากพบว่าผู้ให้บริการมีเจตนาจงใจปล่อยให้มีการเผยแพร่ข้อความผิดกฎหมายก็จะมีโทษอาญา ซึ่งที่ผ่านมามีข้อสงสัยว่า แล้วจะพิจารณา “เจตนา” ของผู้ให้บริการอย่างไร เช่น หากพบเว็บใดมีข้อความผิดกฎหมาย เจ้าหน้าที่รัฐสามารถส่งฟ้องเจ้าของเว็บไซต์ได้ทันทีเพราะถือว่ามีเจตนาจงใจสนับสนุนให้เผยแพร่ข้อความผิดกฎหมายเลยหรือไม่ หรือควรหาตัวชี้วัดเจตนาเพิ่มเติม เช่น กรณีที่ไม่ยอมประสานความร่วมมืออย่างเป็นทางการกับเจ้าพนักงานตามพ.ร.บ.คอมพิวเตอร์ หรือไม่ทำตามคำสั่งศาล

เว็บมาสเตอร์หรือเจ้าของเว็บ ควรรับผิดชอบต่อเนื้อหาที่มีผู้อื่นมาโพสต์ในระดับใด	กลุ่ม A		กลุ่ม B		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
มีมาตรการบังคับให้เว็บมาสเตอร์รับผิดชอบแต่ต้องไม่ใช่โทษอาญา	244	32.53	164	21.87	408	27.20
หากพบว่าเจตนาหรือจงใจปล่อยให้ข้อความผิดกฎหมาย มีโทษจำคุกเท่ากับคนโพสต์ (แบบพ.ร.บ.คอมพิวเตอร์ปัจจุบัน)	156	20.80	278	37.07	434	28.93
หากเจ้าหน้าที่รัฐมีหมายศาลมาให้ลบข้อความผิดกฎหมายแล้วไม่ลบในระยะเวลาที่กำหนด มีโทษจำคุก เท่ากับคนโพสต์	160	21.33	187	24.93	347	23.13
หากเจ้าหน้าที่รัฐมีหมายศาลมาให้ลบข้อความผิดกฎหมายแล้วไม่ลบในระยะเวลาที่กำหนด มีโทษจำคุก แต่น้อยกว่าคนโพสต์	144	19.20	114	15.20	258	17.20
อื่นๆ	46	6.13	7	.93	53	3.53
รวม	750	100	750	100	1500	100

กลุ่มสำรวจที่ตอบแบบสอบถามผ่านระบบออนไลน์ส่วนใหญ่ ร้อยละ 32.53 เห็นว่า เจ้าของเว็บหรือเว็บมาสเตอร์ควรมีส่วนร่วมรับผิดชอบแต่ไม่ใช่การรับโทษทางอาญา รองลงมา ร้อยละ 21.33 เห็นว่า เจ้าของเว็บหรือเว็บมาสเตอร์ควรรับผิดชอบในกรณีที่ไม่ทำตามหมายศาลที่ขอให้ลบข้อความโดยให้ถือโทษเท่ากับคนโพสต์

ขณะที่กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามออฟไลน์ให้คำตอบที่แตกต่างออกไปอย่างมาก กล่าวคือ ร้อยละ 37.07 เห็น

ควรให้กำหนดความผิดดังในพ.ร.บ.คอมพิวเตอร์ปัจจุบัน คือให้พิสูจน์ที่เจตนาของผู้ให้บริการเป็นหลัก

นอกจากนี้ มีความเห็นอื่นๆ เกี่ยวกับเรื่องการรับผิดชอบของเว็บมาสเตอร์ เช่น เว็บมาสเตอร์อาจไม่ได้เจตนาจงใจปล่อย ทว่าดูแลไม่ทั่วถึง และเป็นไปไม่ได้ที่เว็บมาสเตอร์จะนั่งเฝ้าหน้าเว็บตลอดเวลา และการกำหนดให้เว็บมาสเตอร์ต้องตรวจตราตลอดเวลาเท่ากับการกำหนดห้ามมีเว็บบอร์ดนั่นเอง

มีความเห็นด้วยว่า การแสดงความคิดเห็นไม่ควรมีโทษทางอาญา หากจะกำหนดโทษกับผู้ดูแลเว็บก็ไม่ควรเป็นโทษจำคุก ในแง่การจัดการควรส่งเสริมให้เกิดกระบวนการดูแลกันเองของสมาชิก ให้สมาชิกสามารถแจ้งข้อมูลให้เจ้าของเว็บทราบเพื่อดำเนินการลบหรือตัดก่เดือนความไม่เหมาะสมที่เกิดขึ้น

"การเขียนด่าล้อชื่อสถาบันบนเสาทงด่วน กรมทางหลวงต้องรับผิดชอบอย่างไร การเอาผิดกับเว็บมาสเตอร์ก็ควรเป็นเช่นนั้น" ความเห็นหนึ่งระบุ